Julij 2022

Skavtič

Naša naloga je torej služenje in zvestoba v majhnih stvareh, majhnih korakih, ki pa nas vodijo k željenemu cilju. Služenje je za nas skavte dolžnost, čast in naloga.
Stran 27

Vzgajamo **Poklical sem te po imenu** 14
Okolje skavta **Ognjeni zvitek** 30
Skavt je zdrav **Lešnikova potica** 36

1

2

3

4

5

6

7

1 Koliko se nas spravi v traktorsko kiblo (zajemalko), izzivaj uživaj, kmetija na Križu, Komenda 1, **foto: Katja Jerič**

2 VV hrani teličke, izzivaj uživaj, Kmetija na Križu, Komenda 1, **foto: Katja Jerič**

3 Gospod Beganca, izdelava beganc 2022, Radovljica, **foto: Lucijan Cerne**

4 Blišč, glamur, eleganca, Rafažur, Selca, Železniki 1, **foto: Nika Tolar**

5 Kdo je lačenn, zimovanje IV, Cajnarje, Loška dolina 1, **foto: Ema Avsec**

6 Letemo drvemo, SKVO duhovna obnova, Ljubelj, Komenda 1, **foto: Jakob Stele**

7 Spet bo zagorelo, ker nam vedno tli na dnu srca, stegov sprejem LMB, Idrija, Idrija 1, **foto: Mariana Medic**

8

9

8 Četica, zimovanje PP, Veliki vrh, Brezovica 1, **foto: Marko Rus**

9 Ogenj bo!, IV zimovanje, Log pod Mangartom, Bovec 1, **foto: Jakob Kurinčič**

Fotografije vaših skavtskih dogodkov nam lahko pošljete na zala.dimc@skavti.si. Navodila za oddajo voditelji najdete na Skavtskem portalu.

vsebina

6

15

25

37

Uvodnik **4**

Združenje **6**

Pri svoji časti obljubljam …
Vy hočete hrati?

Vzgajamo **11**

Okrogla miza aktivno državljanstvo: moje dejanje šteje
Poklical sem te po imenu (Iz 43,1)

Naša kolonija / Tam v džungli **18**

Hej, volčič!

S šapo v šapi jezik ni ovira: pot miru na Piramido

Katoliška duhovnost **24**

Aktivno državljanstvo in skavti

Okolje skavta **26**

Koristni prebivalci našega vrta
Ognjeni zavitek (fire roll)
Moj denar je moj glas

Skavt je zdrav **36**

Lešnikova potica

Oddih **38**

Na kavču
Skavt Peter

Glavna urednica in redaktorica: **Urša Šega**
Uredniki: **Julija Vačovnik, Žuža Bajželj, Čarna Bajželj**
Urednik fotografij: **Tilen Miklavič**
Lektura: **Ajda Benedičič, Ana Knez, Polona Leskovar Jereb, Domen Šega**

Oblikovanje in prelom: **Aljaž Munda**
Tisk: **Tiskarna Povše**
E-pošta: **skavtic@skavti.si**

Naslovnica: , **foto:**

Tiskovino Skavtič izdaja:

Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov,
Ulica Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana,
tel.: 01 433 21 30, 031 210 944

Sofinancira: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport - Urad RS za mladino

Naklada: 3600 izvodov Cena: 2 €
Letna naročnina: 10 € Letnik: 2022/1

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA MLADINO

Uvodnik

Dragi bralci,

Pred vami leži poletna številka Skavtiča, za katero verjamem, da ste jo že nestrpno pričakovali. Upam, da vas najde na kakšen deževen dan, ko ne boste sredi katere izmed mnogih dogodivščin, ki jih prinaša poletje.

Piše: Urša Šega, Ready-steady puma
Fotografira: Boštjan Podlogar

Pred vas ponovno polagamo številne odlične vsebine, ki jih skrbno pripravljajo naši pisci, zato se le sprehodite skozi revijo. In kaj vse vas čaka? Tokrat smo se nekoliko bolj zaustavili aktivnemu državljanstvu in njegovemu pomenu za skavte. Veseli smo, da lahko že skozi članke pokažemo, da nismo aktivni državljani le v teoriji, ampak tudi zares. K aktivnemu državljanstvu nas spodbuja tudi tokratna kateheza, ki jo je pripravil Andrej Sotler. Pričakuje vas še predstavitev Častnega razsodišča našega Združenja. Spoznajte kaj to sploh je in kdo ga sestavlja.

V drugem delu revije pa še o tem, kdo so koristni prebivalci našega vrta, navodilo kako pripraviti ognjeni zvitek in za tiste, ki imate radi posebne izzive še prav poseben recept.

Za konec pa še povabilo. Gotovo vas čez poletja pričakujejo številne skavtske dogodivščine. Če si jih želite podeliti s skavtinjami in skavti Slovenije, napišite prispevek in nam ga pošljite v uredništvo na: skavtic@skavti.si. Jeseni bomo katerega izmed prispevkov tudi objavili.

Na vseh vaših skavtskih in ne skavtskih poteh tega poletja vam želimo srečno pot!

Pri svoji časti obljubljam ...

... so besede, ki jih vsak skavt s ponosom izreče pred svojimi brati in sestrami, ko se odloči za skavtsko obljubo. Skavti in skavtinje torej obljubljamo pri svoji časti, ki pa je nekoliko izmuzljiv pojem, ko ga poskušamo pojasniti. Združenje ima poseben organ, ki je s častjo še posebej povezan: častno razsodišče. Gotovo se marsikdo sprašuje, kaj častno razsodišče sploh počne in zakaj ga potrebujemo. Če si med njimi tudi ti, je ta članek kot nalašč zate.

Pišejo: Častno razsodišče ZSKSS (Bernard Kreč, Eva Trivunović, Luka Tul)

Pravilnik o častnem razsodišču določa, da častno razsodišče skrbi za to, da so dejanja članov in organov Združenja v skladu z veljavnimi akti (statut, pravilniki ipd.) naše organizacije. V teh dokumentih se skriva še marsikaj drugega kot samo natančno določena pravila o npr. nošenju kroja in izobešanju zastav. V njih so zapisane tudi vrednote naše organizacije, ideali in prepričanja. Tu pa včasih ni popolnoma jasno, kaj je še v skladu z našimi načeli in kaj ne oziroma katera dejanja so Združenju v čast in katera ne. Častno razsodišče po eni strani tako skrbi, da je vse narejeno po *»regeljcih«*, in po drugi strani pa, da ni bila prizadeta čast posameznega člana, organa ali Združenja kot celote.

Želimo si, da bi bilo častno razsodišče vsakemu enostavno dostopno in v podporo vsem članom Združenja. Zato je sedaj mogoča elektronska prijava domnevne kršitve, poleg tega pa je na spletni stani skavti.si (zavihek Častno razsodišče) obrazec, s katerim nas lahko enostavno dosežete, če potrebujete naše mnenje o dilemah, ki vas pestijo. Kakšna pa je razlika med prijavo in obrazcem za mnenje?

Prijava oziroma natančneje predlog za postopek pred častnim razsodiščem pomeni začetek formalnega disciplinskega postopka, ki je natančno opredeljen v Pravilniku o častnem razsodišču in disciplinskem postopku. Prijavitelj opiše dogodek (kaj in kdaj se je zgodilo, ime in steg domnevnega kršitelja ipd.) in navede, kateri akti so bili kršeni. Častno razsodišče se posvetuje z vsemi vpletenimi in na podlagi vseh dostopnih informacij oblikuje sklep, v katerem presodi, ali je do kršitve res prišlo, in po potrebi kršitelju izreče disciplinski ukrep.

Obrazec za mnenje pa je povsem neformalna zadeva in je namenjen vsem članom ZSKSS, še posebej voditeljem. Namenjen je sprotnemu reševanju dilem in problemov, preden prerastejo v prekršek ali dolgotrajno težavo. Lahko gre za dogodek, ki se je že zgodil, in vas zanima, če je bilo vse ustrezno izvedeno. Ali pa vas zanima, kako bi lahko v podobni situaciji ravnali drugače, bolje. Pišete nam lahko tudi o problemu, ki še traja in ga ne znate rešiti. Častno razsodišče se nato posvetuje, po potrebi prosi za dodatne informacije in poda nezavezujoče mnenje (torej se lahko odločite tudi, da ga ne upoštevate). Če vprašanje presega področje delovanja častnega razsodišča, vas napotimo na druge, pristojnejše organe ali osebe znotraj ZSKSS.

Kljub prepisani razsodniški vlogi častno razsodišče ni nek bavbav ali strog policist, ki samo čaka, da nekdo naredi napako, da ga lahko kaznuje. Tako je častno razsodišče v preteklosti poleg obravnave prijav sodelovalo tudi pri reševanju konfliktov, pomagalo drugim organom ZSKSS in vodilo delavnice na večjih dogodkih. Nazadnje smo z IO sodelovali pri posodobitvi internih pravilnikov in poslovnikov, tako da so sedaj v skladu s statutom. Tako kot vsi voditelji smo tudi mi tu z namenom, da služimo Združenju, odgovarjamo na zaznane potrebe ter poskušamo konflikte ali nedoslednosti rešiti sproti in na spoštljiv način.

Edina ambicija, ki kaj šteje, je ambicija storiti to, kar je prav.

-Baden-Powell, Popotovanje k sreči

Vy hočete hrati?

Vojna v Ukrajini nas je vse pretresla. Mali ukrajinski begunci so vstopili tudi v naše šole in nekatere stege. Izkazalo se je, da jim veliko pomeni, če se njihovi slovenski sošolci naučijo nekaj besed v ukrajinščini in ne le obratno. Ste že slišali za ukrajinsko-slovenski video slovar, ki je združil slovenske skavte in tabornike?

Pišeta: Ajda in Meta Štrumbelj, Vztrajna aligatorka in Ognjevita sova, Kamnik 1

Fotografirajo: Špela Komac – Naugnana vidra, Simona Krumpestar - Potrpežljivi rakun, Ajda Štrumbelj – Vztrajna aligatorka, Meta Štrumbelj – Ognjevita sova, vsi Kamnik 1, Sabina Gabrijel – Nasmejana mravljica, Kranj 1; Katja Nastran – Potrpežljiva mravljica, Škofja Loka 1; Žiga Slak – Strastni tiger, Mengeš 1 in

Nacionalna organizacija skavtov Ukrajine, Nati

Kdo je ustvarjalec video slovarja?

Ideja je zrasla na zelniku prostovoljcev Vitezov današnjega časa na OŠ Komenda. Povezali smo se z Nacionalno organizacijo skavtov Ukrajine in s pomočjo slovenskih prostovoljcev posneli slovar.

Kje ste dobili idejo?

Nekaj dni po začetku vojne se je na spletu pojavil posnetek poljskih skavtov, ki so v improviziranem studiu predvajali dialog med ukrajinsko in poljsko skavtinjo. V obeh jezikih sta izmenično brali najbolj pogoste besedne zveze. Posnetek je bil namenjen poljskim družinam, ki so odprle svoje domove ukrajinskim beguncem.

Kako to, da ste k sodelovanju povabili ukrajinske skavte?

Najprej smo povabili begunske otroke z naše šole, a so bili precej prestrašeni in nezaupljivi. Tudi njihovim mamam ni bilo preprosto pojasniti, kaj je GDPR in zakaj se morajo strinjati z javno uporabo posnetkov na spletu. Med našimi prostovoljci je veliko skavtov. Ko so v kamniškem Mamutovem stegu zbirali žepnino za pomoč ukrajinskim skavtom (z nakupom našitkov in darovanjem žepnine), so se pridružili tudi komendski skavti. Med iskanjem ljudi, ki bi znali ukrajinsko, smo na spletu našli zanimivo zgodbo o ukrajinskih skavtskih voditeljih. Ti so se preko kratkih videokonferenc trudili ohraniti vsakodnevni stik s svojimi člani na vojnem področju. Ganil nas je njihov trud, da se noben otrok ne bi čutil zapuščenega. Sodelovanje pri snemanju slovarja smo ponudili prav tem otrokom in najstnikom. Takoj so začeli zbirati sodelavce, mi pa smo v angleščini sestavili seznam najbolj pogostih ali prijaznih besed, s katerimi bi lahko pristopili k ukrajinskim otrokom v razredih naših šol.

Ste imeli kakšne težave?

Takoj zatem, ko smo dobili pozitiven odgovor z ukrajinske strani, smo zaradi poslabšanja tamkajšnjih vojnih razmer za nekaj časa izgubili stik. Bali smo se že, da bo projekt padel v vodo. Po dolgih sedmih tednih se je le oglasila ena tamkajšnjih voditeljic in z nami delila povezavo do oblaka, kamor so medtem že naložili videoposnetke. Na njih so majhni otroci in najstniki izgovarjali besede z našega seznama!

Na posnetkih vidimo tudi nekaj slovenskih tabornikov, kar je marsikoga presenetilo. Kako to?

Ukrajinci so nam poročali, da je snemanje povezalo skavtsko mladino po vsej državi. Ne le, da so naredili nekaj za svoje sovrstnike pri nas, projekt je združil tudi njihove člane. V želji, da bi slovar naredil čim več dobrega tudi v Sloveniji, se je ena naših prostovoljk spomnila na tabornike. Skavti in taborniki so pogosto razumljeni kot dve organizaciji na nasprotnih bregovih, a imata več skupnega, kot je med njima razlik. Stopili smo v stik s starešinami tabornikov naše šole. Vsem, ki so se na naše vabilo odzvali, smo poslali navodila za snemanje.

Od kod toliko različnih skavtskih rutk na posnetkih?

Začutili smo, da nastajajočega slovarja ne smemo zadržati le za našo šolo. Radi bi ga ponudili vsem slovenskim šolam in vrtcem, ki v tem času sprejemajo medse male Ukrajince. Da bi ohranili enotnost videza slovarja, smo k sodelovanju povabili kar vse slovenske skavte. Vsak je koga poklical in objavili smo vabilo v Skavtski sobi na Facebooku in na Instagramu. Odziv je bil takojšen. V le enem tednu smo zbrali vse potrebne slovenske posnetke.

Kaj je bila naloga vsakega sodelujočega?

Vsak je prejel posnetek ukrajinskega otroka ali najstnika z navodilom, naj ustvari slovensko različico. Moral je pridobiti soglasje staršev za sodelovanje v projektu in javno objavo videa.

Na posnetku je moral jasno in razločno izgovoriti enako besedno zvezo. Kdor je lahko, je poskusil svoj posnetek narediti čim bolj podobnega ukrajinskemu.

Komu je slovar namenjen?

Slovar poklanjamo slovenskim otrokom, ki ste ali boste v svoje učilnice sprejeli ukrajinske begunce. Radi bi, da s prijaznim pozdravom v ukrajinščini te otroke sprejmejo tudi njihove učiteljice in učitelji. Naj pride prav vsem prostovoljcem, ki se boste z ukrajinskimi otroki srečali na skavtskih poletnih taborih.

> *Začutili smo, da nastajajočega slovarja ne smemo zadržati le za našo šolo. Radi bi ga ponudili vsem slovenskim šolam in vrtcem, ki v tem času sprejemajo medse male Ukrajince.*

Kakšne občutke imate ob končnem izdelku?

Upali smo, da bomo slovar poslali šolam še v tem šolskem letu. Po pogovoru z našim vodstvom šole smo se odločili, da bomo povezavo poslali raje na začetku novega, da se v obilici dela in birokracije na slovar ne bi pozabilo. Ob tem smo bili malo razočarani, saj smo se zelo trudili, da bi končali pravočasno.

Upamo, da bo slovar prišel prav vsem tistim skavtom, ki bodo pomagali na poletnih taborih za ukrajinske otroke. To bi bilo super!

Veseli smo, da je projekt osrečil tudi skavte v Ukrajini. S sodelovanjem so lahko izrazili srčno podporo svojim sonarodnjakom, ki so bili prisiljeni zapustiti svoje domove in domovino.

Kot piko na i nam je uspelo združiti tudi slovenske tabornike in skavte. Veselimo se prihodnjih skupnih projektov!

Naučili smo se, da solidarnost briše meje in razlike med nami. In predvsem povezuje ter združuje.

Kje pa najdemo ta slovar?

Slovar je objavljen na Youtube, posnetek pa bomo poslali vsem slovenskim šolam in vrtcem, skavtskim stegom in taborniškim rodovom ter dobrodelnim organizacijam, ki se posvečajo ukrajinskim beguncem – na primer Slovenska filantropija.

okrogla miza

Aktivno državljanstvo: moje dejanje šteje

Že Baden Powell je zapisal, da ni dovolj le, da smo pasivni državljani, ki spoštujejo vsa določila. Potrebno je, da smo aktivni državljani. Kdo pa sploh je aktiven državljan? Kako naravnati svoj moralni kompas tako, da bomo tudi sami postali aktivni državljani? O tem so na okrogli mizi razpravljali dr. Ivan Štuhec, doktor moralne filozofije, dr. Suzana Žilič Fišer, predstojnica Inštituta za medijske komunikacije na Univerzi v Mariboru (FERI), in dr. Žiga Turk, profesor na gradbeni fakulteti in nekdanji minister. Okroglo mizo pa je povezoval nekdanji skavtski voditelj Matej Cepin.

Piše: Andrej M.S. - Ustrežljivi gams
Fotografira: Rok Lužnik

V prvem delu okrogle mize so se sogovorniki dotaknili trenutne vojne v Ukrajini. Navkljub vsemu razvoju in napredku, ki smo mu priča v današnjem svetu, se je vojna vseeno začela, za mnoge povsem nepričakovano. V svetu se dogaja mnogo nepričakovanih stvari, ki dodobra pretresejo družbo. Zato je pomembno, da mlade vzgajamo v aktivne državljane, ki bodo tudi v nepredvidljivih situacijah natančno vedeli, kam kaže njihov moralni kompas.

Vendar pa ni dovolj le poznati smeri. Pomembno je, da se premikamo proti severu na kompasu aktivnega državljanstva, torej v smeri napredka. Zavedati se moramo družbenih problemov in aktivno delati na tem, da se stanje izboljša. Dr. Suzana Žilič Fišer je izpostavila, da pripravljenost za aktivno državljanstvo izhaja iz opolnomočenosti in razumevanja tega, da smo del družbe. Več škode naredimo, če se oddaljimo in ne želimo opredeljevati, kot pa če se izpostavljamo in stremimo k svojim vrednotam, saj to vodi v napredek družbe. Čeprav to včasih pomeni, da smo deležni negativnih opazk.

Naslednja točka, ki so se jo sogovorniki dotaknili, pa je bila trenutna situacija v Sloveniji.

Leto 2022 je za Slovence in Slovenke *»volilno leto«*. Pred vsakimi volitvami smo na križišču, kjer mora vsak opraviti premislek, kdo bo najbolj zastopal naše vrednote. Izmed množice vseh podatkov, ki so nam na voljo, moramo biti sposobni razbrati, kdo ponuja verodostojne in uresničljive predloge. V času pred volitvami, ko mediji doživijo razcvet, je sposobnost medijske pismenosti, torej sposobnost, da znamo iz različnih medijev razbrati bistvo posameznih strank in njihovih ciljev, eden izmed pomembnejših vidikov aktivnega državljanstva.

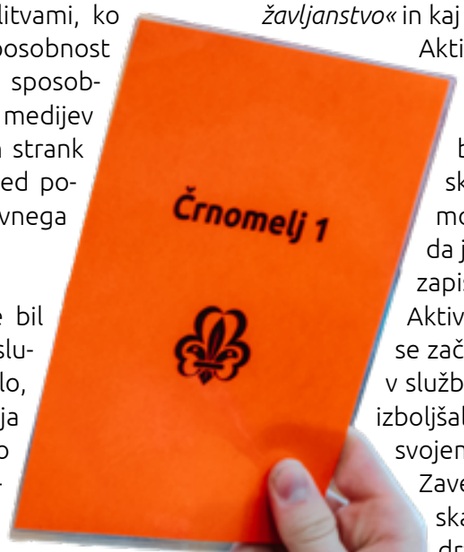

Zadnji del okrogle mize je bil namenjen vprašanjem poslušalcev. Prvo vprašanje je bilo, kako se *»lotiti«* sprejemanja novic. Izpostavljeno je bilo predvsem, da spremljanje novic v mladih zbuja občutek anksioznosti. Po mnenju sogovornikov je pomembno novice spremljati preko različnih kanalov in si s tem krepiti sposobnost »filtriranja« informacij ter si na podlagi tega ustvariti mnenje o situaciji. Mediji so dandanes nagnjeni k senzacionalnosti novic, da nas privabljajo k branju. Bolj kot bomo sposobni preko sita spustiti le za nas pomembnejše informacije, lažje bo tudi spremljanje novic. Naslednje vprašanje za sogovornike je bilo, kako oni vidijo pojem *»aktivno državljanstvo«* in kaj mora aktivni državljan početi. Aktivno državljanstvo predstavlja skrb za vrednote, vendar ne le to; predstavlja tudi dobrodelnosti, solidarnost, ki jo skavti s svojim delom izkazujemo. Dr. Žiga Turk je izpostavil, da je v ustavi Republike Slovenije zapisano, da ima oblast ljudstvo. Aktivni državljani postanemo, ko se začnemo zavedati, da postavimo v službo vlado, ki bo v našem imenu izboljšala to, kar si želimo, ne le v svojem kraju, temveč v celi Sloveniji. Zavedati pa se moramo, da za nas skavte ni dovolj, da smo aktivni državljani le znotraj Združenja, ampak tudi izven njega, v širši družbi.

> ***Namen skavtske vzgoje je dviganje državljanskih standardov, še posebej na področju značaja in zdravja; da se zamenja sebičnost s služenjem, da posamezniki postanejo učinkoviti, tako fizično kot moralno, za služenje drugim.***
>
> ***-Bi-Pi, Priročnik za skavtske voditelje***

Poklical sem te po imenu

(Iz 43,1)

Naši starši včasih celo življenje niso zamenjali podjetja, kjer so bili zaposleni, naša generacija pa na nekaj let menja ne samo podjetje, ampak včasih tudi poklic. Kot skavti smo na te odločitve bolje pripravljeni kot večina mladih. Bolj zgodaj razmišljamo o vrednotah, bolj zgodaj začnemo razvijati svoje kompetence. Zato imamo tudi pogosto večjo odgovornost do družbe. Vprašali smo dve skavtinji in dva skavta, kam jih je vodil klic za poklic.

Pišejo: Državno vodstvo veje PP (Manca, Gašper, David, Monika, Klemen)

Kam so se čutili poklicane?

Luka Pirnat: Poklicna pot in nenehno iskanje novih izzivov sta me pripeljala od strojništva do vodenja programerskih projektov v podjetju Cosylab. Na prvi pogled ni ravno moje področje, vendar se kar dobro znajdem, tudi zaradi veščin vodenja, ki sem jih začel pridobivati pri skavtih. Od vseh odgovornosti pri delu želim izpostaviti dve: skrb za ekipo in vzdrževanje dobrega odnosa s stranko. Ustrezno znanje in izkušnje celotne ekipe pa so predpogoj, da se sploh lahko lotimo tovrstnih projektov.

Korana Kovačevič: Po poklicu sem diplomirana organizatorka turizma, zaključujem magistrski študij managementa trajnostnega razvoja. Od novembra 2019 sem zaposlena pri skavtih kot programska vodja pisarne. Poleg tega, da sem »profesionalna« skavtinja, v prostem času v svetovni skavtski organizaciji WAGGGS opravljam še nekaj prostovoljskih vlog.

Manca Knap Potočnik: V našem družinskem podjetju se ukvarjamo s kobiljim mlekom. Tržimo surovo kobilje mleko, iz njega pa izdelujemo tudi kozmetične izdelke (milo, šampon in kremo). Pričeli smo tudi s postopki liofilizacije. Na trgu bomo tako kmalu ponudili tudi lifilizirano kobilje mleko.

Boštjan Prijanovič: Vodim oglaševalsko agencijo. Večina ljudi misli, da delamo oglase, ampak v resnici rešujemo probleme, to je bistvo našega dela. Moje delo je vodenje in usmerjanje ekipe. Skrb, da imajo sodelavci dobro delovno okolje, vse informacije za opravljanje dela in da z veseljem vsak dan pridejo v agencijo. Potem je vse ostalo lažje.

Razložili so nam tudi, kako njihova aktivna drža pušča sledi po vsej družbi.

Luka: Protonska terapija je novejša metoda zdravljenja raka, ki omogoča bolj natančno obsevanje z manj stranskimi učinki v primerjavi z radioterapijo. Sistemi za protonsko terapijo so kompleksne naprave, ki vsebujejo več podsistemov, od pospeševalnika delcev do robota za pozicioniranje pacienta. Cosylab je vodilno podjetje na svetu za razvoj krmilnih sistemov, ki povezujejo vse podsisteme v celoto in zagotavljajo ustrezno in predvsem varno izvedbo obsevanja s protoni.

Korana: Svojo energijo, čas in ustvarjalnost dajem organizaciji, ki vzgaja ljudi, ki jim zaupamo, da bodo krojili družbo na podlagi vrednot, v katerih smo jih vzgajali. Pred več kot desetimi leti sem zavestno zapustila delo v gospodarski korporaciji in se podala v nevladniške vode, najprej v Švico, Indijo in nazaj domov. Želela sem opravljati delo, ki je bolj v skladu z vrednotami, v katere verjamem. Začutila sem, da je to moja poklicanost in moja pot, ter se pogumno podala nanjo, čeprav je vzgoja mladih prinašala manjši saldo na mojem računu. Če so naše osebne vrednote v skladu z vrednotami organizacije, v kateri delamo (gospodarske ali neprofitne), ima vse, kar delamo, smisel. Ta smiselnost našega dela nam daje pogum, zavzetost, ustvarjalnost in potrpljenje, ker vemo, kam želimo priti. In to je tisto, s čimer lahko močno prispevamo h kakovostni družbi.

Del mojega prispevanja k družbi je tudi zagovorništvo in pripovedovanje »naše zgodbe« drugim o skavtstvu in skavtih, predvsem o učinkih in pomembnosti skavtskega gibanja, celostne vzgoje in prostovoljstva v današnji družbi.

Manca: Mislim, da s svojim delom v prvi vrsti dodamo vrednost slovenski živinoreji in konjereji. Z dostopnostjo kobiljega mleka na trgu omogočimo ljudem naravno živilo za boljše zdravje in dobro počutje brez neželenih negativnih stranskih učinkov.

Boštjan: Predvsem upam, da sem dober voditelj, po domače šef. Moje največje zadovoljstvo je, če mi sodelavci zaupajo in se dobro počutijo v delovnem okolju. Poleg tega rad pomagam mlajšim s predavanji, sodelujem v mentorskem programu in veliko delam na projektih, ki različnim nevladnim organizacijam pomagajo priti do sredstev za uresničevanje njihovih projektov. Da ne pozabim še najbolj pomembne reči – skrbim za svojo družino.

Skavtske zakone smo znali že zelo mladi. Naši sogovorniki jih izpolnjujejo še danes, tako kot so že pred leti obljubili. Kateri je tisti, ki najbolj krepostno nagovarja njihovo poslanstvo?

Luka: 4. Skavt je prijatelj vsakomur in vsem skavtinjam in skavtom brat ter 8. Skavt si v težavah žvižga in poje. Vodenje projektov pomeni delo z ljudmi. Pri tem so ključni dobri odnosi v duhu četrtega skavtskega zakona. Osmi skavtski zakon pa pride prav v vsaki nepredvideni situaciji. :)

Korana: 1. Skavt si šteje v čast, da si pridobi zaupanje. Kot programska vodja pisarne tesno sodelujem z vsemi člani izvršnega odbora in državno ravnjo pri uresničevanju vizije ZSKSS ter strateških ciljev. Skupaj ustvarjamo številne priložnosti za člane in voditelje ter jih podpiramo pri njihovem delu. Spremljam trende in dogajanje na slovenski nevladniški sceni in širše, vodim zaposlene v pisarni in imam pregled nad različnimi področji delovanja naše organizacije. Skratka, imam opraviti z veliko informacijami, ki pridejo do mene, in tistimi, ki jih posredujem naprej. Za usklajeno delovanje organizacije je potrebna velika mera medsebojnega zaupanja, iskrenosti in komunikacije, za kar si prizadevam vsak dan.

Manca: 6. Skavt spoštuje naravo in vidi v njej božje delo. Naše delo je zelo povezano z naravo in živalmi, ker kakovosten izdelek lahko nastane le ob spoštovanju le-te.

Boštjan: 1. Skavt si šteje v čast, da si pridobi zaupanje. Prvi skavtski zakon sem vedno videl kot skoraj »edini«, saj se mi zdi, da če si želiš pridobiti zaupanje, potem seveda delaš tudi vse, kar je našteto v ostalih devetih zakonih. Tudi pri vodenju svoje ekipe v agenciji se najbolj trudim pridobiti zaupanje. Če mi to uspe, je vse tako, kot mora biti :)

Hvala vsem našim sogovornikom za čas in navdiha polne besede. Kaj pa ti? Že kaj razmišljaš, kje te najbolj potrebujemo? Kje lahko daš največ? Kje boš nabral znanje in izkušnje? Kateri skavtski zakon te bo spremljal v največji meri?

Srečno pot!

“Ko se pripravljaš na to, da boš postal aktiven državljan svoje države, zasleduj pravi cilj. Podaj se v javno življenje s ponižno željo služiti skupnosti za dosego višjih ciljev. Nagrada, ki jo boš prejel, ne bo v plezanju po družbeni lestvici. Nagrada zate bo, da bodo ljudje okrog tebe bolje živeli tudi s pomočjo tvojega truda. To spoznanje ti bo dalo večje zadovoljstvo, kot bi ti ga lahko dal cel kup nagrad.”

-Bi-Pi, Popotovanje k sreči

Hej volčič!

Ali si kdaj pomislil o vseh svojih vlogah, skozi katere lahko pomagaš bližnjim? Kot otrok lahko svojim staršem pomagaš pri hišnih opravilih. Kot prijatelj lahko skrbno čuvaš skrivnosti, ki so ti jih zaupali. Kot brat ali sestra si lahko zgled mlajšim ali v pomoč starejšim. Kaj pa lahko narediš kot državljan? Ali sploh veš, katero držvljanstvo imaš? Zelo verjetno si državljan Republike Slovenije, ni pa nujno, lahko ima tvoja družina kakšno drugo državljanstvo. Nekateri od vas lahko imate celo več državljanstev. Hrvaško, italijansko, avstrijsko, madžarsko, indonezijsko … Skavti so skoraj povsod po svetu. In ena od pomembnih vrednot za vse skavte je ravno ta, da si želimo biti čim boljši državljani.

Kaj pa lahko jaz kot volčič sploh naredim, da bom pri svojih letih odgovoren državljan?

1. Lahko sem *"vedno pripravljen"* pomagati. Vedi, da imaš velike talente. Zagotovo lažje ometeš pajčevino izpod mize, kot to naredi tvoja mami, pomagaj ji! Nariši še tri stvari, pri katerih lahko komu pomagaš.

2. Lahko skrbim za to, da bom v prihodnosti zmogel še bolj pomagati. Če bom naprimer poskrbel, da bom dobro telesno pripravljen, bom lahko hitreje in z večjo močjo priskočil na pomoč. Ena od veščin, s katero lahko pomagam v nesreči, je recimo, da znam oskrbeti rano. Napiši še tri stvari, ki bi se jih rad naučil, da boš lažje pomagal ljudem.

1

2

3

3. Lahko se urim v opazovanju, da bom videl, kje se pomoč potrebuje. Če naprimer opaziš, da je kateri od tvojih staršev bolan, je še toliko bolj pomembno, da mu pomagaš pri opravilih. Napiši, kako pri svoji družini ali svojih prijateljih opaziš, da potrebujejo pomoč? Vprašaj tudi svoje starše, kako oni opazijo, da kdo potrebuje pomoč.

4. Izreži to slovensko zastavo in jo prilepi na vidno mesto v svoji sobi. Vsakič, ko jo vidiš, se spomni na stvari, ki si jih narisal in napisal, ter se potrudi, da boš čim boljši državljan! Želim ti veliko zagnanosti pri tvojem trudu, ki ga boš uložil v to, da postaneš dober državljan.

DOBER LOV!

S šapo v šapi jezik ni ovira:

pot miru na Piramido

> *Rada bi se zahvalila Karitasu za goro dobrot, ki smo jih prejeli, tolmački Nataliji za odlično idejo ter odlično prevajanje, vsem VV sovoditeljem Maribora 2 in Maribora 1 za pripravljenost do Lune in nazaj, kot tudi vsej ostali pisani druščini. Hvala vam!*
>
> *-Barbara*

V parku mariborske Džungle je jutranja svetloba nežno kukala skozi bogate krošnje mogočnih dreves. Še preden je ura odbila devet, se je pod njimi že zbrala kopica džungelskih prebivalcev - več kot 100 parov šap starih od drobnih 5 do več kot debelih 60 let. Če si le napel ušesa tako pozorno kot Bagira, si lahko slišal, da so nekateri govorili nekoliko nenavaden jezik. To so bili prebivalci Rumeno-modre džungle, ki so zaradi vojne poiskali mirno zatočišče v naših krajih. V zraku je bilo čutiti iskrico vznemirjenja, ker se je ta pisanaslovensko-ukrajinska druščina zbrala, da bi s šapo v šapi usvojila… Kaj misliš? Vrh Piramide!

Piše: Barbara Gungl, Zagreta kobilca

Brez ustreznih predpriprav pač ne gre. Pred tako pomembno odpravo, je bilo potrebno najti barvo svoje gruče, si zapeti list s svojim imenom na majico, napolniti nahrbtnik s Karitasovimi dobrotami do vrha in še dodobra razgibati šape. Na jutranji telovadbi ni manjkalo niti eksotičnih gimnastičnih gibov, ob katerih smo se starejši prebivalci Džungle izgovarjali na ...ehm… naše stare kosti. Tolmačka Natalija je z lahkoto prevedla vse zahtevnejša navodila. Pred potjo pa je bilo pomembno, da se tudi bolje spoznamo. Z ukrajinsko-slovenskim spoznavnim bingom je to postalo mala malica! Vsi smo s svojim listom najrazličnejših lastnosti urno iskali podpise tistih, za katere te veljajo. Ugotovili smo, da so tudi naši ukrajinski bratje in sestre že kdaj spali v šotoru, da radi rišejo tako kot marsikdo izmed nas. Marsikomu je uspelo najti nekoga iz druge države, ki ima rojstni dan istega meseca kot on. Našli smo celo nekoga, ki zna našteti sedem vrst dinozavrov!

Tako pa je le prišel čas, da se polno opremljeni odpravimo na pot in to v tekmovalnem vzdušju. Vse gruče smo postavili pred izziv, da poskušajo po poti najti čim več džungelskih biserov iz mohvinega lista, ki so ga prejeli. Kakšna akcija! Nekatere gruče so še preden smo zares prišli do vrha, uspele najti čisto vsak biser. Vendar to niso bili edini biseri, ki smo jih našli. Preprosti pogovori (malo slovenski, malo ukrajinski, malo angleški, občasno začinjeni s pantomimo in google prevajalnikom) in nasmehi široki kot sama Vejnganga, so bili neprecenljivi biseri za naše srce :)

Ob spustu v dolino, smo zmagovalni skupini prvi podelili sladico, ob kateri bi se džungelskim mravljam cedila slina ter zaključili v slogu: *»Čuj, to bi mogli še kdaj ponovit.«* Nekateri so še dolgo po pohodu ostali. Prav toplo mi je bilo pri srcu, ko sem opazovala, kako so se naši volčiči in ukrajinski otroci bok ob boku igrali. Jezik in na stotine drugih razlik niso bili nobena ovira več. Tako se tlakuje pot miru, po katerem vsi hrepenimo. To je košček bisera, ki smo ga vsi lahko odnesli s seboj domov.

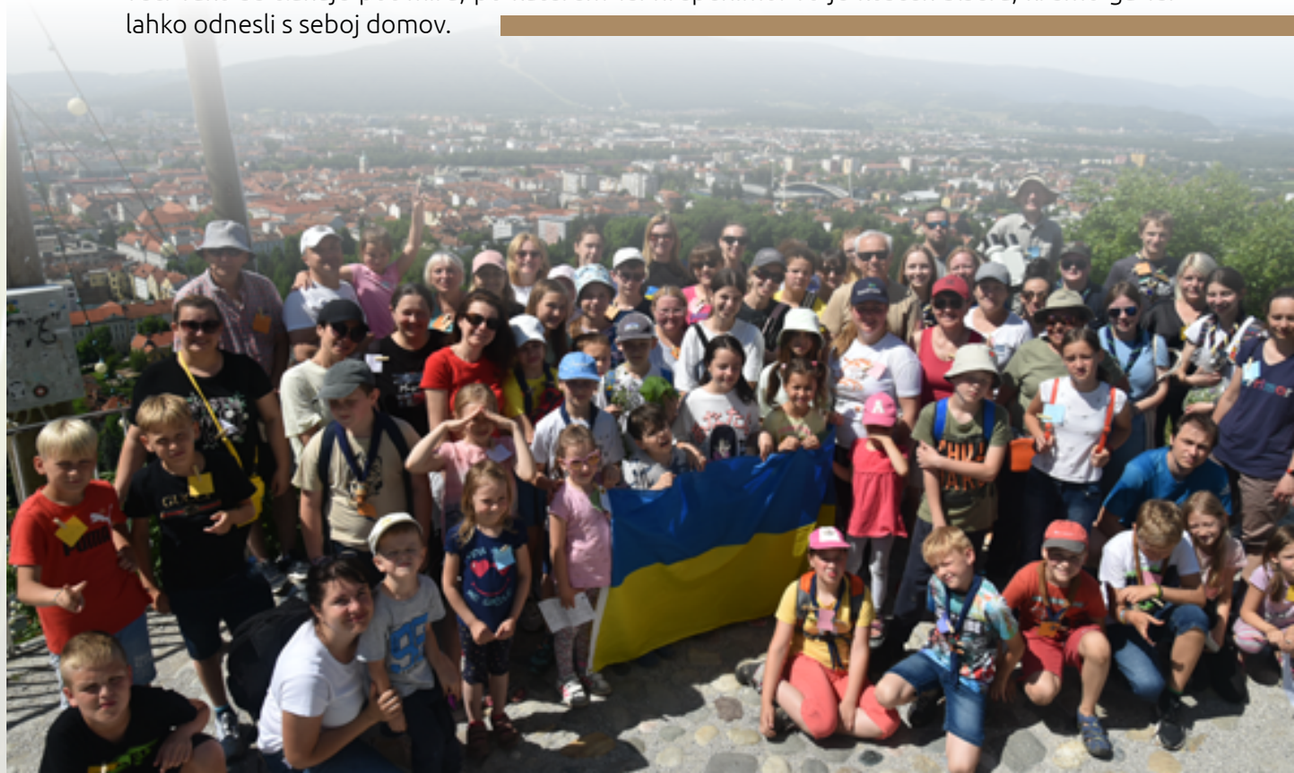

Ljubezenski napad

SZSO Trst, Ivan Ferfolja

skavtfest
Postojna '20

Hva-la ti sve - tla, bi- stra noč - , ve-li-ko si mi v po-mo-č - ,

10
vi-dim le-po de-kle, - ki gle-da me v sr-ce - . Tam vgr - mu on

19
le-ži, zve-zde so mu o-či mi-sli, da jaz že spi-m, ta-koj ga u - lo-vim.

26
No-coj i-ma - va čas-, po-hit, da me spo-znaš. Vze-mi-va si to noč, do ju-tra u-

33
- pa-joč, da ljub-ček bo mo-goč. Te-ci stra-ža za me-noj, pre-le - pa si no-co -

40
j, po-za - bi na na-pa-d, saj na - šla boš za-klad. Oj, dra - gi kam be-ži - š, če sr-

47
čno me že-liš, hi-tro pri-di kme-ni mo-čno me o-bje-mi No-coj i-ma - va čas-,

54
po-hit, da me spo-znaš. Vze-mi-va si to noč, do ju-tra u - pa-joč, da ljub-ček bo

61
mo-goč. Ko lu-na te ob-si je, mo-je sr-ce bi-je, na-smeh je tvoj pre-lep v lju-

68
be-zni zdaj sem slep. Dra-gi kme-ni pri - di, nič na-ju ne vi - di, vso noč bi b'-

75
la ste-boj, lju-bi-ti se ne boj. Kje je zdaj za-sta - va? A -

82
- Vsa-ka ka-zen bo pra - va. A - Kaj je vsa ta be - da? Ta-bor gr-do gle-da.

91
Ni-si mi več lju - ba, mi-ni-la je ob-lju-ba, za-sta-vo od-ku - pi, po-šli

98
so v-si u - pi. No-coj i-ma - va čas, po-hit', da me spo-znaš. Vze-mi-va si

105
to noč, do ju-tra u - pa-joč, da ljub-ček bo mo-goč. Da ljub-ček bo mo-goč.

skavtfest
Postojna '20

Aktivno državljanstvo in skavti

V tem letu kar naprej poslušamo: »Letos je super volilno leto,« in »To je leto odločitev, kako bomo živeli naprej.« Ja, in? Če smo pošteni do sebe in drugih, je vsako naše jutro »volilno jutro« in vsak naš dan »volilni dan«, ko si »izvolimo – izberemo – odločimo«, kaj in kako ga bomo preživeli. Kaj vse bomo postorili in kaj bo moralo počakati na kakšen drug, »boljši« dan.

Piše: Andrej M.S. - Ustrežljivi gams
Fotografira: Rok Lužnik

Skavti smo državljani vsak dan, in ne le nekaj dni na leto, ko nas s plakatov vabijo obrazi in se nam dobrikajo. Živeti aktivno državljanstvo pomeni, da si vsak dan z Božjo pomočjo prizadevam služiti Bogu in domovini, pomagati bližnjemu in izpolnjevati skavtske zakone, ki me vabijo in spodbujajo k zvestobi Bogu in domovini. V duhu besed apostola Petra prvim kristjanom bi lahko tudi mi razmišljali, da se je potrebno podrejati vsaki oblasti in jo spoštovati, ne glede na to, kakšna je. Pa ne zaradi nje same, ampak ker je od Boga *(1 Pet 2,13-17)*. Verjamem, da boste ob tem pomislili: *»Za to pa je včasih potrebna močna vera.«* Torej prosimo, kakor oče božjastnega dečka v evangeliju, tudi mi Gospoda za dar vere. *»Verujem, pomagaj moji neveri!«* *(Mr 9,24)*. Apostol Peter v nadaljevanju pisma spodbuja verne k potrpežljivosti. Vemo pa sami iz evangelijev, da ima vsaka potrpežljivost svojo mero in mejo. Saj je sam Božji Sin, ko je početje tempeljskih trgovcev preseglo zdravo mero, vzel vrv, iz nje spletel bič in naredil red oziroma opozoril, da iz Očetove hiše ne smejo/smemo delati razbojniške jame.

> *Naša naloga je torej služenje in zvestoba v majhnih stvareh, majhnih korakih, ki pa nas vodijo k željenemu cilju. Služenje je za nas skavte dolžnost, čast in naloga.*

Naša naloga in izziv je torej predvsem v tem, da tam, kjer smo in delujemo med *»pogani sedanjega časa«*, med njimi živimo tako, da bodo, čeprav nas zdaj obrekujejo kot hudodelce, sprevideli naša dobra dela in slavili Boga na dan obiskanja *(1 Pet 2,12)*. Naša naloga je torej služenje in zvestoba v majhnih stvareh, majhnih korakih, ki pa nas vodijo k željenemu cilju. Služenje je za nas skavte dolžnost, čast in naloga. Kajti ko služimo bližnjemu, strežemo Jezusu *»osebno«*, to pa je čast, namreč streči velikemu Kralju. V molitvi popotnikov molimo: *»Naj ti služim, kakor zaslužiš,«* in Gospod si zasluži, da mu služimo z vsem srcem, vso dušo in vsem mišljenjem. Torej z vsem svojim bitjem. In življenjem.

Dragi skavti in skavtinje, povabim vas, da vsak v svojem okolju, na poti, v šotoru na travniku, v brlogu ali v koloniji za jezom poskušamo biti vedno kar najbolje pripravljeni služiti in odgovarjati na izzive časa in okoliščin, v katerih živimo.

Pa pogumno!

Koristni prebivalci našega vrta

Iščeš način, kako bi s svojega vrta spravil škodljivce? Na našem vrtu živi cela množica bolj ali manj drobnih, tihih in za marsikoga tudi nevidnih pomočnikov, ki prispevajo k blagostanju našega vrta. Saj strupenih škropiv sploh ne potrebuješ!

Piše: Jerneja Rovtar, Odbeata lisica
Fotografira: Katarina Novak

Narava ne pozna škodljivih in koristnih organizmov. Ko pa pridemo do človeka in njegove lastnine, njegovega pridelka, se začnemo pogovarjati o organizmih, ki temu pridelku, in posledično človeku, škodijo, in o organizmih, ki pomagajo, da pridelek uspeva. Te organizme lahko razdelimo na take, ki ustvarjajo boljše pogoje za rast, in take, ki se hranijo s škodljivci.

Med organizme, ki skrbijo za boljše pogoje, vsekakor spadajo deževniki. To so tiha in precej neopazna bitja, ki se večinoma prehranjujejo z odmrlimi ostanki rastlin. Te prebavijo in izločijo v obliki glistin. Tako manj rodovitno zemljo spreminjajo v bolj rodovitno humusno prst, ki je bogata s hranili, kot so fosfor, kalij in dušik – te za svojo rast potrebujejo rastline. Poleg tega pa deževniki s svojimi rovi poskrbijo tudi za rahljanje prsti, ki na tak način postane bolj zračna in tudi voda lažje odteče. V zdravi zemlji lahko v enem kvadratnem metru najdemo okoli 400 deževnikov, to na en kvadratni kilometer pomeni okoli 4 tone deževnikov, ki v enem letu predelajo 18 ton zemlje.

V tleh živi tudi kopica gliv in njihovi hifni prepleti rastlinam pomagajo iz tal črpati vodo in hranilne snovi. Poleg njih pod zemljo najdemo tudi druge mikroorganizme, na primer koristne bakterije, enocelične živali in rastline, ki vrtne pridelke varujejo pred škodljivimi mikroorganizmi, ki povzročajo bolezni na rastlinah.

Druga skupina koristnih prebivalcev vrta so organizmi, ki se hranijo s škodljivci, ali pa jim na kakšen drug način strežejo po življenju. So torej plenilci ali pa zajedavci.

Žabe in krastače

Morda niso najlepše, vendar ta bitja na vrtu delajo čudeže. Pojedo ogromno polžev in žuželk, ki bi sicer lahko razdejale in opustošile naš vrt – na primer ogromno različnih vrst hroščev, vešče, muhe, gosenice in druge ličinke. Ena žaba ali krastača lahko v eni noči poje do 100 žuželk, kar v enem poletju nanese tudi do 10.000 žuželk. To jih naredi precej prijazen nadomestek strupenim insekticidom. Kako na vrt privabiti več teh dvoživk? Tako, da zanje ustvarimo primeren življenjski prostor. Rade imajo temna in vlažna mesta, zato zagotovimo manjše hlode, kamne, tudi glinene cvetlične lončke, da se lahko skrijejo. Žabe potrebujejo tudi majhno mlako.

Pikapolonice

To so ene najbolj poznanih in tudi najbolj koristnih vrtnih žuželk. Radi jih imamo zaradi njihove rdeče suknjice in črnih pik, vendar ti hroščki tudi pojedo ogromno listnih uši (do 50 na dan), kaparjev, malih škržatkov in pršic ter drugih škodljivcev. Nekatere tujerodne pikapolonice so sicer lahko škodljive, saj poškodujejo vrtnine in preganjajo naše domorodne vrste.

Pajki

Pajke po krivici označujemo za strašne in nevarne. Sploh tiste, ki živijo pri nas, saj za človeka njihov strup ni nevaren. Pajki na našem vrtu pojedo veliko komarjev, muh, bolh, vešč in ščurkov. Nekateri pletejo svilene lepljive mreže in vanje ujamejo svoj plen, drugi, kot na primer volkci, pa v zasedi čakajo na plen in ga zgrabijo z močnimi čeljustmi.

Slepec

Je kuščar brez nog in zato ga mnogi zamenjajo za kačo in zaradi tega preganjajo. Pravzaprav se na vrtu lahko naselijo tudi nekatere kače, na primer smokulja, belouška ali gož, ki se prehranjujejo z mišmi in voluharji, niso pa strupene in človeku niso nevarne. Slepec je pravi sladokusec, kar se tiče polžev. Najraje se prehranjuje z golimi polži – lazarji – in teh lahko poje 20 v 20 minutah! Slepci so zelo plaha bitja in na vrt jih privabimo tako, da jim pripravimo nekaj vlažnih pokritih kotičkov – prevrnjeni glineni cvetlični lončki v senci, zloženi kamni in podobno, naseli pa se tudi v kompostu.

Zajedalci oziroma natančneje parazitoidi se drugače spravljajo nad škodljivce. Paraziti svoje gostitelje le zajedajo in jim jemljejo energijo in snovi, ki so nujne za njihovo preživetje. Parazitoidi najprej živijo pritrjeni na površini ali v notranjosti organizma, s katerim se prehranjujejo, in ga sčasoma ubijejo. Tipičen primer so parazitoidne osice. Te svoja jajčeca izlegajo v jajčeca drugih žuželk,

na primer listne uši. Ko se bo izlegla mala osica, se bo prehranjevala z listno ušjo do svoje preobrazbe, nato se bo pregrizla ven in zletela kot odrasla žival. Gostiteljica listna uš bo poginila.

Poleg vseh naštetih se nad škodljive žuželke in polže spravljajo tudi ptice, netopirji, stonoge, ose, muhe trepetavke, tenčičarice …

Seveda ne smemo pozabiti na marljive čebele, čmrlje in druge opraševalce (muhe trepetavke, metulji, nekateri hrošči …), ki cvetni prah prenašajo s cveta na cvet in tako poskrbijo, da cvetovi rodijo plodove. **Kako take koristne žuželke privabimo na naš vrt?** Posadimo medovite rastline, ki privabljajo te koristne vrste: začimbnice (meta, melisa, dobra misel …), dišavnice (sivka, žajbelj …) in cvetoče okrasne rastline, na primer ajda, bob, sončnice, kamilice … Postavimo lahko tudi hotel za žuželke, ki mora biti poln raznih luknjic in drugih skrivališč. Tja se naselijo tudi druge koristne žuželke, ne le opraševalci.

• • • kako ločimo slepca od kače?

Za razliko od kač ima slepec veke in lahko mežika, kača pa tega ne zmore. Slepec ima gladko telo, saj so njegove luske nameščene ena ob drugi. Pri kačah se luske na telesu delno prekrivajo, kot strešniki. Kačam ni treba odpreti ust, da bi iztegnile dolg in tanek jezik, saj imajo na sprednjem delu ust majhno odprtino. Slepec usta mora odpreti, jezik pa ima krajši, debelejši in ne tako razcepljen.

• • • da je 23. maj svetovni dan želve?

Želve spadajo med plazilce, tako kot kače in kuščarji, in ne med dvoživke, kot na primer žaba in močerad. V Sloveniji živijo sladkovodne, morske in kopenske želve.

• • • da ima bolha večji pospešek kot Space Shuttle?

Bolha lahko skoči do zanjo vrtoglave višine 8 cm v le eni tisočinki sekunde. 1 g je enak pospešku, ki ga povzroči gravitacija na Zemlji (gravitacijski pospešek). Space Shuttle ima pospešek okoli 3 g, formula 1 okoli 6 g, bolha pa kar 100 g. Njena skrivnost je v gumi podobni, raztegljivi beljakovini, ki omogoči shranjevanje in nato sproščanje energije kot vzmet.

Ognjeni zvitek -fire roll

Gotovo je netenje ognja z ognjenim zvitkom eden izmed enostavnejših primitivnih načinov netenja, saj ne potrubujemo nobene posebne vaje ali fizične moči, prav tako pa je tudi priprava za netenje zelo enostavna. Upal bi si trditi, da bi s to metodo znali zanetiti tudi mlajši IV-jevci.

Piše: Urh Cotman, NO2 Bizon, Ljubljana 4

Za začetek potrebujemo 3 osnovne komponente + gnezdo netiva. Te osnovne komponento so bombažna vata, pepel in dve deščici, med katerima se bo zvitek kotalil.

Najprej razgrnemo vato v majhen trak (širok približno za polovico deščice, saj se bo tekom zvijanja razlezel), in nanj dokaj enakomerno posujemo nekaj ščepcev pepela. Ta trak s pepelom čim tesneje zvijemo, nato pa zvitek vstavimo med deščici. Z zgornjo deščico kotalimo zvitek po spodnji deščici v smeri, v katero je zavit, tako da se zvitek zvije še tesneje.

Ko je zvitek zelo na tesno zvit, ga ponovno vstavimo med obe deščici. Tokrat zgornjo deščico premikamo naprej in nazaj, kot da bi ju drgnili eno ob drugo. Pri tem pazimo, da nam zvitek ne uide ven izmed deščic. Ko kotalimo zvitek med deščicama, pride do trenja med bombažnimi vlakni, pepel pa to trenje še poveča, kar pomeni, da se bo pri istem premiku deščice v zavitku pretvorilo več mehanske energije v toploto kot pri zvitku brez pepela. Postopek izvajamo toliko časa, dokler se ne začne iz zvitka kaditi (tisti del, iz katerega se kadi, je ponavadi tudi počrnel).

Ko se nam kadi iz zvitka, ga rahlo raztegnemo (ne pretrgamo) da s tem dovedemo več zraka tlečemu materialu (lahko malo popihamo, da se bolj razžari). Ko ogorek dovolj zraste, ga vstavimo v gnezdo iz netiva (suha trava, suha praprot,…) in pihamo, dokler se nam gnezdo ne vname. Pihamo z občutkom, da ne odpihnemo ogorka, prav tako pa ne prešibko, da nam ogorek ne ugasne. Če nam tleči del v gnezdu raste, to pomeni, da pihamo dobro.

Moj denar je moj glas!

Verjetno si že kdaj glasoval za najboljšo pustno masko, zmagovalno pesem na tekmovanju ali destinacijo poletnega tabora. Pa si že dal kdaj svoj glas krompirju, žemljici ali jogurtu?

Nikar ne glej čudno, zagotovo si. Vsakič, ko v trgovini nekaj kupiš, za ta izdelek pravzaprav glasuješ.

Piše: Maja Krajnc, koordinatorka projekta

Prodajalcu s svojim glasom poveš, da ti je izdelek všeč in si ga želiš na polici tudi naslednjič. Seveda ti bo ugodil, ker je njegov cilj prodati čim več. Izdelkov, ki bodo na policah zgnili ali nabirali prah, bo naslednjič naročil manj ali pa bo dobavo prekinil, ker se mu ne bo izplačala. Vse, kar kupiš, pomembno vpliva na tvoje zdravje in počutje, izbira lokalnih in trajnostno pridelanih sestavin pa ima tudi širši družbeni vpliv. Zato je še kako pomembno, da pred glasovanjem preveriš, od kod je izdelek prišel, kaj vse mu je dodano in v kaj je zapakiran. Tudi v tvojih rokah je, kako se bo v prihodnosti ponudba spreminjala.

Okus, svežina in hranilna vrednost

Hrana, ki je pridelana v Sloveniji, ima mnogo prednosti. Ker je ni treba prepeljati daleč, jo kmetje lahko oberejo, ko je dejansko zrela, zaradi česar ima boljši okus in hranilno vrednost. Sadje in zelenjava, pripeljana z vseh koncev sveta, sta načeloma obrana nezrela, potem pa jih s pomočjo zorilnega plina dozorijo v hladilnicah. Da med transportom ne zgnije, je obdelana tudi s kemičnimi sredstvi. Domačim izdelkom ni potrebno pretirano podaljševati roka uporabnosti, saj so pri nas hitro in lahko zato vsebujejo manj konzervansov.

Seveda ti bo ugodil, ker je njegov cilj prodati čim več. Izdelkov, ki bodo na policah zgnili ali nabirali prah, bo naslednjič naročil manj ali pa bo dobavo prekinil, ker se mu ne bo izplačala.

Manj kilometrov, manj embalaže

Krajša dostavna pot porabi manj časa, energije, goriva in ima manjši ogljični odtis. Med daljšim prevozom mora biti hrana tudi primerno zaščitena pred vročino, mrazom, vlago, živalmi … za kar se uporabi velika količina embalaže. Do lokalne tržnice ali kmetije pa se lahko sprehodimo s svojo košaro ali pa kupimo izdelke v stekleni embalaži, ki jo ob naslednjem nakupu vrnemo.

Ogromen problem je tudi hrana, ki se med dolgim transportom pokvari in jo je potrebno zavreči. Krajše kot so poti, manj je takšnih izgub.

Delovna mesta in razvoj podeželja

Z nakupom lokalnih pridelkov podpiramo kmete, s tem omogočimo nadaljnje delo in razvoj kmetije, pa tudi kraja in regije. Tako nastajajo nova delovna mesta, ohranjajo se kmečke tradicije in urejenost krajine. Na ta način omogočimo tudi prihodnjim rodovom, da bodo imeli dostop do kvalitetnih pridelkov, tradicionalnih okusov in receptov. In čisto po domače: rajši omogočiš kmetu, da si kupi nov traktor in pelje otroka na počitnice ali lastniku multinacionalke, da še naprej izkorišča kmete in kupi še tretjega ferrarija?

Akcija je del projekta Izzivaj - uživaj, ki ga Skavti izvajamo pod okriljem Ministrstva za zdravje RS.

IZZIVAJ UŽIVAJ!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Skavti

DOBER TEK Slovenija
Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025

Seveda, ampak je dražje …

Ja, lokalno pridelane stvari so tudi direktno pri kmetu večinoma dražje

od izdelkov trgovske znamke. Dobro vprašanje pa je – kako so lahko ostali izdelki tako poceni? In kam gre moj denar? Bi jaz prideloval hrano za tak drobiž?

Besedna zveza aktivno državljanstvo, ki jo skavti tako radi ponavljamo, se kaže tudi ali pa predvsem v takšnih vsakdanjih stvareh. Obrni izdelek, preberi etiketo. Načrtuj, beri, sprašuj in raziskuj.

S plačilom pravičnega zneska omogočiš kmetu, da lahko še naprej opravlja svoje delo, ker se mu izplača. Pri nakupu litra mleka v trgovini mora nekaj zaslužiti trgovina, mlekarna, prevoznik in še kdo, tako da kmetu dostikrat ostane le polovica ali celo tretjina cene, ki jo plačamo mi. Kadar kupimo izdelek direktno od njega, pa dobi pošteno plačilo za svoje delo, ki ni preprosto. Navadili smo se na sadje in zelenjavo, ki nam je vse leto na voljo na trgovskih policah za smešno nizke cene. Redkokdo pa ve, da sezonski delavci, ki te pridelke pobirajo, nemalokrat živijo v skoraj suženjskih pogojih, tudi v Evropi. Pridelava hrane je marsikje glavni vir mafijskega zaslužka. Za tiste, ki vas zanima več o tem, si lahko pogledate dokumentarni film **Grenki sadeži Evrope** ali dokumentarno serijo **Rotten**.

Besedna zveza aktivno državljanstvo, ki jo skavti tako radi ponavljamo, se kaže tudi ali pa predvsem v takšnih vsakdanjih stvareh. Obrni izdelek, preberi etiketo. Načrtuj, beri, sprašuj in raziskuj.

V pomoč pri načrtovanju jedilnika in nakupovanju hrane ti je lahko priročnik **Zdrav skavt v zdravem telesu**, ki je izšel lani. Vsak steg je prejel eno tiskano verzijo, elektronska verzija pa je vsem dostopna in ste jo prejeli v skavtskih novičkah. Na spletni strani Izzivaj-uživaj najdeš povezavo do zemljevida lokalnih pridelovalcev, kjer lahko najdeš kontakte kmetij v tvoji bližini in vidiš, katere izdelke prodajajo. Pri nakupu v trgovini pa na izdelkih lahko zaslediš tudi certifikat Izbrana kakovost Slovenije, kar pomeni, da je bila hrana pridelana in predelana v Sloveniji.

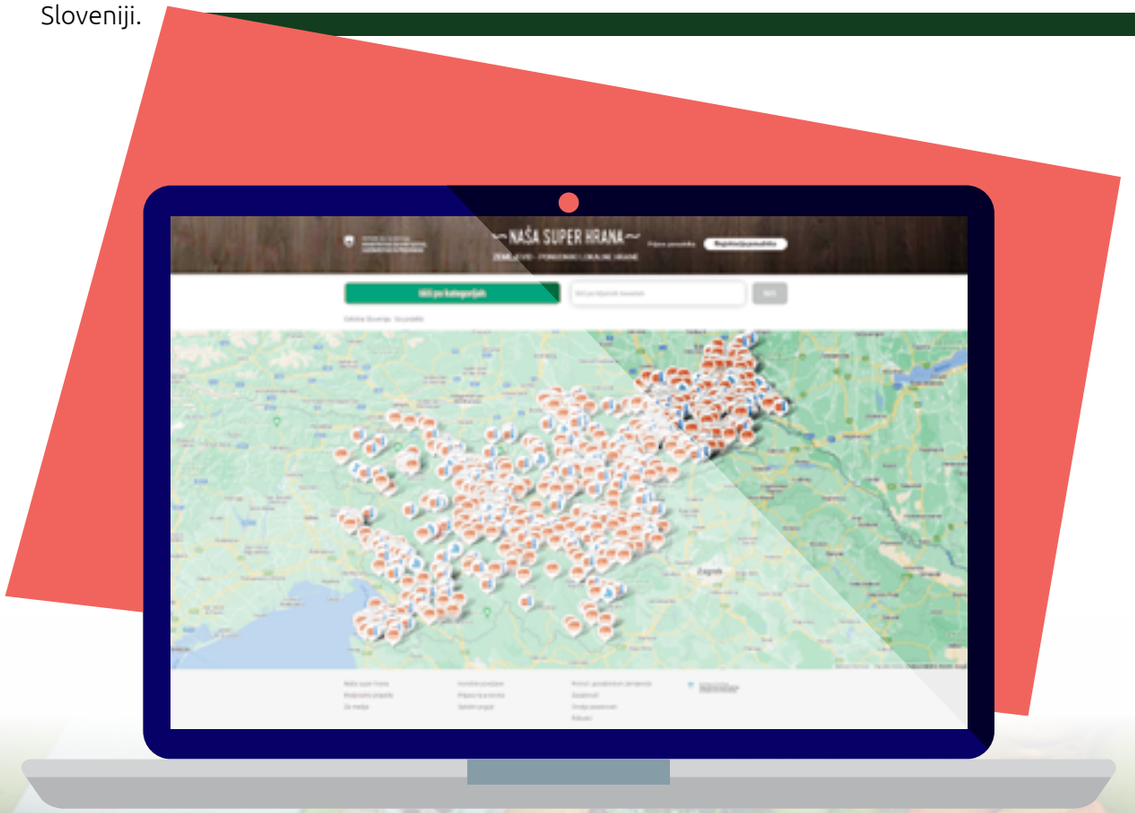

Lešnikova potica

Za vsakega, ki si drzne poskusiti nekaj novega..
Piše: Kdo?

Sestavine za testo:

- 500 g moke za potico,
- 25 g svežega kvasa,
- 80 g masla,
- 3 rumenjaki,
- 60 g sladkorja,
- 0.2 l mleka,
- vanilijev sladkor,
- 10 g soli,
- žlica ruma,
- limonina lupinica.

Sestavine za nadev:

- 500 g mletih lešnikov,
- 100 g kisle smetane,
- 130 ml sladke smetane,
- 200 g sladkorja,
- 2 žlici ruma,
- 1 rumenjak,
- 1 beljak, stepen v sneg,
- vanilijev sladkor,
- limonina lupinica.

Priprava:

1 **Presejemo** moko in na sredini n**aredimo luknjo**, v katero **zlijemo** mlačno mleko. Vanj **nadrobimo** kvas, **dodamo** žličko sladkorja ter **počakamo**, da kvas naraste.

Stopimo maslo in **vanj damo** rumenjake, preostali sladkor, vanilijev sladkor, rum in limonino lupinico.

2 Ob strani moke **nasujemo** sol in ko kvas naraste, **začnemo mesiti**, sproti pa **dolivamo** zmes masla, sladkorja, …

Ko lepo **zmesimo** in bo ostalo samo testo, ga **pokrijemo** in počakamo 1 do 1.5 ure.

3 Po kakšne pol ure **začnemo pripravljati** nadev. **Zmeljemo** lešnike, jim **dodamo** vročo sladko smetano in zmešamo.

Dodamo jim sladkor, rum, rumenjak, vanilijev sladkor in limonino lupinico.

Za konec **dodamo** še kislo smetano, da nadev postane mazljiv.

4 Naraslo testo **razvaljamo** tako, da bo po širini dolgo dvakrat toliko, kot je velik vaš pekač.

Tik preden **razdelimo** nadev po testu, mu **dodamo** še stepen beljak.

Razmazan nadev in testo zvijemo v potico in ga zvitega damo v pekač, ter ga tam pustimo pokritega še pol ure.

5 Pred peko v potico **naredimo** “dimnike” z zadnjim delom zobotrebca.

Pečemo 45 min na 180 stopinj.

Preden potico postrežemo, jo **posujemo** z mletim sladkorjem.

Dober tek!

Na kavču

ob nemirnih vodah

Si že kdaj zakopal bojno sekiro (nasvet avtoric članka: tega ne vzemi dobesedno na IV taboru)? Podpisal mirovno pogodbo? Prdnil v morju (poskusi, ne bo ti žal)? Se hahljal svoji zvitosti, oblečen v narodno nošo? Nenavadna veriga dogodkov je pripomogla k temu, da so izjemni posamezniki storili prav te reči.

Pišeta: Žuža Bajželj, Marljiva veverica, in Čarna Bajželj, Prikupna levinja

Ekskluzivno! Sovjetska podmornica je leta 1981 nasedla na švedski obali, samo 10 kilometrov stran od pomorskega oporišča, leta 1983 pa se Sovjeti domnevno spet potikajo po švedskem morju. Zaznani so bili podvodni signali, zagotovo je bila sovjetska vojaška podmornica. Švedske sile si prizadevajo uloviti nepridiprave, ki se vsakič znova izmuznejo, edina sled za njimi pa je samo nekaj mehurčkov na morski gladini. Po dolgih preiskavah so Švedi ugotovili, da sovjetske podmornice niso ogrožale Švedske. Vir zvoka, podobnega podmornicam, so bili zadnjični izpusti jate rib (**atlantskega sleda**). Švedi so več let po morju preganjali ribe, ki prdijo, ko jih kaj prestraši (na primer podmornica, ki išče ruske vohune).

Tommy Macpherson je bil britanski oficir v drugi svetovni vojni. Njegova posebnost je bila ta, da je v svojo popolno bojno opravo vključeval škotski kilt in škotsko bodalo zataknjeno za nogavice, saj je bil po rodu Škot. Heroj je postal še preden je dopolnil 21 let.

Nacisti so ga zajeli, po dveh letih pa mu je uspelo pobegniti tako, da se je kot slepi potnik vkrcal na ladjo, ki je plula na Švedsko, od koder je poletel na rodno Škotsko. Če mislimo, da je Tommy ob prihodu domov počival, se motimo. Britanci so ga uporabili v operaciji Jedburgh, kjer se je bojeval na francoskih tleh. Iznašel in uporabil je zvijače, ki so spremenile potek vojne. S svojimi stotimi možmi je ukanil 23.000 Nemcev, oponašali so zvoke težke strojnice (z držanjem mokrega robca na puški) in ogenj minometov (v resnici samo plastični eksplozivi). Nemci so se predali zaradi Tommyjeve zvijače brez boja misleč, da je Francozov veliko in so težko oboroženi. Vojak, ki se je boril v škotskem kiltu, je tako rešil številna nedolžna življenja.

Povsem mogoče je, da velika večina ljudi dolguje svoje življenje enemu samemu človeku, vendar verjetno nikoli ne bodo izvedeli, kako mu je ime. Pripravite se na senzacionalno razkritje! **Stanislav Petrov** je 26. septembra 1983 dežural v sovjetskem nadzornem centru, kjer so spremljali, če ZDA izstreljuje jedrske rakete. To je bilo v času enega vrhuncev hladne vojne, ko sta se velesili ZDA in Sovjetska zveza že desetletja nenehno zapletali v spore. Če bi ena izmed njiju napadla, bi se druga odzvala z lastno zalogo jedrskega orožja in prišlo bi do vojne, ki ne bi imela zmagovalca. Stanislav Petrov je bil inženir, ki so ga tistega dne poklicali k računalniku v nadzornem centru. Nekaj ur pozneje je začel računalniški zaslon utripati, kar naj bi pomenilo, da so ZDA izstrelile rakete nad Sovjetsko zvezo. Po protokolu bi moral obvestiti vrhovno poveljstvo, da bi takoj zadali povračilni udarec. Naš junak pa se je ustavil in razmislil. V nasprotju z drugimi, ki so delali v nadzornem centru, on ni bil vojak, ki bi mu vbili v glavo, da mora slepo ubogati ukaze. Videl je, da računalnik ne deluje brezhibno.

Opozorila, ki jih je računalnik prikazoval, so bila prevečjasna in zanesljiva, da bi lahko bila resnična. Stanislav je poklical vodstvo nadzornega centra in povedal, da je računalnik pokvarjen. Čakali so 23 minut, dokler ni postalo jasno, da proti Sovjetski zvezi ne leti nobena izmed ameriških jedrskih raket. Če bi ZDA resnično izstrelile rakete, bi te namreč že po nekaj minutah dosegle Sovjetsko zvezo. V primeru, da bi Stanislav verjel lažnemu alarmu, bi Sovjetska zveza takoj napadla ZDA z jedrskim orožjem. Zgodba o preprečitvi tretje svetovne vojne je prišla na dan šele po razpadu Sovjetske zveze.

10 VOČE zna narest nastavljiv ležalnik!, vodniško srečanje, Rakovnik, Ljubljana 2, **foto: Žan Pušenjak**

11 Če te dovolj zebe, se znajdeš, zimovanje PP Kriška gora, Poljanska dolina 1, **foto: Eva M. Eržen**

12 T najtabolš burgerji, Zimovanje IV, Sv. Marjeta, Preska 1 **13** Tale gre direkt v sredino, Zimovanje IV, Kmetija Malenšek, Preska 1, **foto: Kozorog Matija**

14 Trop ladvarjev, izdelava stranice, Radovljica, Radovljica1, **foto: lucijan Černe**

15 Gospod Beganca, izdelava beganc2022, Radovljica, **foto: Lucijan Černe**

16 Ustvarjanje z lupo in soncem, SKVO vikend, Sv. Marjeta, Preska 1, **foto: Žilav Gepard**

17 Lačna Veverica klati bobre z drevesa, pomladovanje BB, Kamnik, Kamnik 1,
foto: Meta Štrumbelj

18 Slovesni obred vitezovanja, zimovanje IV, Kočevski Rog, Ljubljana 2, **foto: Kris Flajs**

19 Kok bo dober ta pugris, Zimovanje VV, Skavtski gozd, Preska 1, **foto: Žilav Gepard**

20 Kako se paše mal pogret po napornem dnevu, Zimovanje IV, Skavtski gozd, Preska 1,
foto: Žilav Gepard

21 Križ ob poti, zimovanje PP, Tržič, Poljanska dolina 1, **foto: Eva M. Eržen**

22 Ninje v akciji, IV zimovanje, Log pod Mangartom, Bovec 1, **foto: Jakob Kurinčič**

23 Torte za stegov rojstni dan, stegov dan, Dolsko, Dol-Dolsko 1, **foto: Marinka Cimerman**

24 Obisk Slovenske vojske, Zimovanje IV, Kmetija Malenšek, Preska 1

25 Belokranjski voditelji in klanovci osvajamo tuje vrhove, srečanje PP in SKVO, Klek, Črnomelj 1, **foto: Eva Kavčič**

26 Tiramisujček, Zimovanje IV, Vrh Svetih treh kraljev, Litija 1 **foto: Laura Zaman**

27 Volčiči na obisku kmetije, izzivaj uživaj, kmetija na Križu, Komenda 1, **foto: Katja Jerič**

28 Zabavni večer po orientalsko, zimovanje IV, Kočevski Rog, Ljubljana 2, VOČE LJ2

29 Pantomima našega prvega tabora, stegov dan (17. letnica), Dolsko, Dol-Dolsko 1,
foto: Marinka Cimerman

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

Skavti
skavti
Skavtinje.in.Skavti
skavti_slovenija
Skavti ZSKSS

Skavti